

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő

BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:

A „PÁZMÁNY SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető össze-
küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány
sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)

Hirdetések jutányos áron vételnek fel.

Nyitási sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán

Boldogabb újévet.

„Az óra elperczegé utolsó pillanatait s az emberi nem új szám alatt kezdi régi történetét. Egy új év kezd reményeit, mintha az új esztendő nem ugyanazon téli éjjel kezdődne, melylyel a régi végződött.” Így elmélkedik b. Eötvös József borongós regényében, a Karthausiban, egy Szilveszter éjjelén,

Új szám alatt kezdjük mi is a régi történetet, új remények kelnek szívünkben, pedig most is ugyanazzal a sivár téli éjszakával kezdődik az újév, melylyel a régi végződött. Csak a dátum változott. S ha az újévi köszöntések banális özöne elapad és az új dátumot megszokjuk, mi sem mutatja, hogy a végtelen időnek egy új számmal ellátott határkövéhez értünk, amely mögött a mult folyton távolodó képe, előtte pedig a bizonytalan jövő terül el.

Pedig nem így kellene lenni. Az új esztendőnek nem határkőnek kellene lenni, melyet minden Szilveszter napján elérünk s másnap elhagyunk, hanem lépcsőfoknak, melyre fellépve, minden esztendőben magasabbra kellene jutnunk a politikai, társadalmi és gazdasági téren.

Am ha lépcsőfok volt az újév, sajnálkozva kell bevallanunk, hogy lefelé léptünk; ha határkő volt, a törvénytelen bélyegét viseli, melyben született, meghalt s melyet örökül hagyott utódjának.

Eszünkbe jut az a régi igazság, hogy a mult tanítómestere a jelennek, a jelen tanítványa a multnak, a jövő pedig ítélőbírája mindkettőnek. És ez igazság megszívlelésére a legalkalmasabb időpont az újév, mely a közönségesnél sokkal jelentősebb találkozója a multnak és jövőnek. Azért ha nem vigasztaló is a mult év képének szemlélése, talán nem lesz tanulság nélküli egy röpke visszpillantást vetni arra.

Az 1904-ik esztendő a hazugság álarczát viselte. Politikánk felöltötte a nemzeti színű álarczot, társadalmunk a munkások, a kisemberek védőjének álarczát, közgazdaságunk pedig álarcz nélkül változtatott képet, a becsületes agrár politikát elvetve, merkantil irányba terelődött. Ez pedig álarcz nélkül is hazugság, mert Magyarország igazi érdekei az agrár politikában nyerhetnek üdvös megoldást.

Az álarcz azonban megrongyolódott. Dugába dőltek a nagyhangú nemzeti színű kijelentések, ma már mindenki látja, hogy nem az ország érdekei, hanem egyesek hatalmi vágyai lappangtak alattok. A szociális kérdésnek vezérei sanda szemeket vetnek a más vagyónára s míg lázító beszédekkel elterelik a népek figyelmét az igazi ellenségről, a magyar fajt pusztító és kiszorító elemről, addig feltüzelik azok ellen, akik mindenkor erős várai voltak a magyar hazának, védői a népeknek.

Hogy pedig mindez nem csak újévi frázis, mutatják a szomorú következmények, melyek válságos helyzetbe sodorták parlamentünket, társadalmunkat és gazdasági érdekeinket. A becsületes kormányok megbuktak s helyüket elfoglalta a régi korrupció rendszere; a pártok darabokra törtek s most a hasznos munka helyett, egymást rágják. A szocialisták mind vakmerőbbek lettek, a ki-és bevándorlás mindjobban terjed, a vámháboru egyre nagyobb veszedelemmel fenyeget, iparunk és gazdaságunk pang, az ország békéje, nyugalma komoly veszedelemnek van kitéve.

Mindezt a hazugság politikája tevé.

Ha tehát a mult-nak tanulságát a jelen hasznára akarjuk fordítani, hogy a jövő ítélete rólunk kedvező legyen, ne boldog újévet kíváncsunk, hanem egy új, boldogító rendszer felépítésén munkálkodjunk. Nemzeti, magyar fajpolitikára van szükségünk. A régi rendszer csak férgeseket nevelt, politikánkban, társadalmunkban, kulturánkban, kereskedelmünkben egyaránt, amely férgek már-már megemésztenek mindent, aim magyar. Ugy járunk, mint az alma, melynek belét megrágnak, elpusztítják a férgek s csak a héja marad, végre az is összehorpad.

Nem párt-, nem személypolitika, hanem magyar fajpolitika kell nekünk. Oszinte, igaz politika. Le tehát az elrongyolódott álarczozal, félre az áldatlan parlamenti harczokkal! Időnket, erőnköt politikára fordítsuk, akkor majd nemesak a dátum változik felettünk, hanem új lélek költözik belénk s alkotmányunk ezredéves fája nem férges, hanem zamatos, tápláló gyümölcsöket hullat ölünkbe.

Nincs kibontakozás. A képviselőház hosszabb szünet után szerdán ülést tartott, mely alkalommal a miniszterelnök az indemnitás megadását kérte, azonban Aponyi Albert gróf, Andrassy Gyula gróf, Hoek János, Ugron Gábor, Rakovszky István, Eötvös Károly, Polonyi G. és Zichy Aladár gróf a szövetkezett ellenzék nevében kijelentették, hogy azt a jelenlegi kormánytól megtagadják, sőt Andrassy Gyula egyenesen rámutatott, hogy kizárólag a Tisza gróf személye áll utjában a békés kibontakozásnak. Tisza azonban arra hivatkozással, hogy neki többsége van, kijelentette, hogy nem hajlandó lemondani. Erre felolvasták a királyi kéziratot, mely a ház üléseit január 3-ig elnapolja. Ezen az ülésen fogja Tisza előreláthatólag bejelenteni, hogy mikorra tüzetett ki a ház feloszlatására vonatkozó trónbeszéd megtartása. Most már tehát teljesen bizonyos, hogy január végén megkezdődnek a képviselőválasztások.

A jubiláris év méltó befejezést nyert egyházmegyénkben, s érthető örömet fogi kelteni mindenütt, midőn hírül veszi a nagyközönség, hogy székeskáptalanunkat olyan nagy kitüntetés érte, aminővel ma egyetlenegy káptalan sem dicsekedhetik, sőt a multban sem volt példa rá sem itt, sem más helyen. Káptalanunknak valamennyi tagja méltóságos címmel van feldisztve. Szabó Norbert nagyprépost már a jubiláris év folyamán lett ezimzetes püspöknek kinevezve, dr. Kádár Ambrus, Hámos József, és Hehlein Károly prépost-kanonokok pápai praelatusoknak. Most Ó szentsége a két legfiatalabb kanonokot Pemp Antal és dr. Lessenyey Ferenczet is praelatusainak nevezte ki. Hozzájuk csatlakozni Szabó István püspöki irodaigazgató, ki még nem tagja ugyan a káptalan-nak, de kiváló érdemeinél fogva már az év folyamán királyi kitüntetésben részesült, midőn ezimzetes apátnak lett kinevezve, most pedig Ó szentsége őt is házi praelatusai sorába iktatta.

Pemp Antal életének java részét a lelkipásztorkodás terén töltötte. Híveinek gondos vezetője, tanácsadója volt, miért plébániáiban általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett. Nyílt ellem, egyenes gon-

dolgozó, szókimondó férfi, aki nem rejti el meggyőződését, hanem annak kényesebb ügyekben is bátran kifejezést mer adni. Előzékeny, leereszkedő modorával, lényének kedvességével azonnal lekötötte. Papiársait, különösen a fiatal papságot, rendkívül szereti, velük oly keresetlen modorban társalog, mintha barátai volnának. Kitűnő gazda, elsőrangú pénzügyi kapacitás, miről legfőbb nyesebb tanúságot tesz plébániának rendezett volt. Született 1840. május 20. Iskolai tanulmányainak végeztével 1865. július 22-én lett pappá szentelve. Ugyanebben az évben segédlelkész volt Csánalson, de már a következő évben püspöke az egyházmegyei hivatalba szólította be, ahol először iktató, később püspöki szertartó lett. 1874-ben nyerte el a kiseráthi plébániái javadalmat, s az itteni egyháznak 16 éven át volt buzgó lelkipásztor. Lelkészkedése idejére esik az iskola és a tanítói lak építése. Már 1874-ben szentszéki tanácsos, 1876-ban alsóúngi kerületi esperes lett. 1890-ben nyerte el a felsőbányai plébániái javadalmat, 1896-ban tiszteletbeli kanonok és nagybányai kerületi esperes, 1900-ban a székeskápian mesterkanonokja és az alapítványi pénztár gondnoka. De már a jövő évben előléptetés folytán székesegyházi főesperes lett. 1903-ban ismét feléje fordult a királyi figyelem, midőn Ófelsége a Szentlélekről nevezett diákonosmonostori ez. prépostságot adományozta neki. A kiváló főpápnak mostani kitüntetése méltó jutalom nagy érdemeinek, fényes szellemi és lelki tulajdonainak.

A másik praelátus, dr. Lessenyei Ferencz, a tanügy embere. Egész generációk kerültek ki szárnyai alól, kik az ő ajkairól merítették azt a tudást, azokat az ismereteket, melyeket az életben napról-napra értékesíteniük kell. Lessenyei nagy tudományú férfi de nem szobatudós, oktatása is mindig magán viselte ezt a jellegét. Nem a betűkhöz ragaszkodott ő, hanem praktikus oldaláról világította meg a tételt, hogy könnyen hozzáférhetővé tegye a fiatal elmék előtt, melyek a nélkülözhetlen tanulságot azonnal levonhatták belőle. Nem volt egyetlen órája, melybe valami humort ne vegyített volna, sokszor az egész osztályt felderítette, mely aztán annál nagyobb örömmel és figyelemmel hallgatta fejtegetéseit. Képzettsége, magas műveltsége azonnal meglep mindenkit, amint ajkait szólásra nyitja. Akik nem ismerik közvetlenül, rideg embernek tartják, pedig távolról sem az. A tréfát talán senki jobban nem szereti nálnál. Nyílt szívű, közlékeny természetű férfi, ki készséggel leereszkedik az utolsó munkáshoz és szívesen beszélget vele. Született 1841. nov. 23-án, 1866. július 25-én lett pappá szentelve s ugyanebben az évben segédlelkésznek alkalmazták Szatmáron, mint jeles képzettségű fiatal embert püspöke már a következő évben a bécsi Augustineumba küldötte. Egy év múlva ismeretekkel gazdagon hazatért, s a papneve ő intézetben tanulmányi felügyelőnek lett alkalmazva. 1869-ben az erkölcsök és lelkipásztorkodás tan tanárának nevezetett ki a püspöki ceumhoz, ugyanezen évben avatott a hi-

tudományok doktorává. 1875-ben szentszéki ülnöknek, 1889-ben cs. és kir. udvari káplánnak, 1895-ben tiszteletbeli kanonoknak lett kinevezve. 1901-ben lett a székeskápian mester kanonokja és egyházmegyei főtanfelügyelő.

A harmadik praelátus Szabó István püspöki irodaigazgató. Róla nemrég emlékeztünk meg lapunk hasábjain, az akkor mondottakat ez az újabb kitüntetés még jobban dokumentálja. A püspöki aulában kezdte működését, itt gyűjtötte esendben azokat az érdemeket, melyeknek márily fiatal korában ez a legmagasabb elismerés lett méltó jutalmuk. Kezdetől fogva valóságos jobb keze volt főpásztorának, megkönnyítvén a kormányzás nehéz gonjait, s oldala mellett mindenre kiterjedő figyelmével a fejlődést sietett elősegíteni az egyházmegye legtávolabbi zugában is. Átdás és történelem elismerése fogja kísérni azokat az éveket, melyek az ő működésének jegyében vonultak el egyházmegyénk felett. Született 1867. decz. 23-án, 1891. január 11-én lett pappá szentelve. Püspöke mindjárt felismerte jeles tehetségeit, és maga mellé vette az aulába. Először iktató, majd püspöki szertartó és egyházmegyei levéltáros lett. 1893-ban szentszéki aljegyzőnek, 1897-ben püspöki titkárnak és szentszéki jegyzőnek nevezetett ki. 1899-ben szentszéki tanácsos, 1900-ban püspöki irodaigazgató és pápai kamarás lett. A most zárult jubileárius év folyamán ő feléje címzetes apátnak nevezte ki.

Méltán van öröme egyházmegyénknek az új kezdetén, mert ha ily jeles férfiak képezik oszlopait, felvirágoztatása biztosított van, s működésük nyomán Isten áldása fakad a hívek ezreire.

Tájékoztatásul.

Miután városunkban a mai napon a régi rendőrség helyett a csendőri szolgálat lép életbe, ezzel az intézménnyel szemben pedig közönségünk tájékozatlan, a városi főkapitány a csendőrség hatásköréről, fegyverhasználatáról a következő értesítést bocsátja közre:

I.

A csendőrség rendes szolgálati teendője a következő:

1. büntetés alá eső tetteknek, a mennyiben az lehetséges, közbelépés által való megállítás, véghez vitt törvénysértések kiderítése és feljelentése; gonoszettek és gonosztevők nyomozása;

2. a védtörvény, rendeletek és tilalmak áthágását szándékozók figyelmeztetése, a törvényt áthágók feljelentése, előírt esetekben elfogása és — a letartóztatást indokoló tényvázlattal az illetékes közigazgatási hatósághoz vagy bírósághoz való átadása, mely alkalmossal az ily foglyok az átadó rendőr jelenlétében orvosilag azonnal megvizsgálandók.

A fogoly, kit a csendőrségnek semmi esetre sem szabad többé szabadon bocsátani, az illetékes hatóságnak legkésőbb 24 óra alatt átadandó.

3. a közbiztonság, rend és csend fenn-

tartása czéljából minden nem engedélyezett népcsoportulást és összecsoportulást megakadályozni, szétoszlásra felhívni, szétoszlantni és a vétkeket elfogni;

4. minden állampolgár személyét és vagyonát erőszakoskodás ellen lehetőleg megvédeni és esetleg az ezt veszélyeztetők ellen a 2. pont szerint eljárni;

5. utó, utfélen, vízben vagy máshol feltalált holttestek, minden tüzeset, betörés és büntényt, vétséget vagy kihágást képező esetek felől magának tudomást szerezni, a tetteseket kinyomozni, a hatóságnak a tapasztaltak felől azonnal jelentést tenni;

6. nyilvános közutakon, téreken s oly népgyűléseknél, melyek a közrendet és közbiztonságot veszélyeztetik, tüzvész, árvíz és egyáltalában minden általános veszélykor a közbiztonságot esendet és rendet helyreállítani és fenntartani, kihágásoknak és rendtelenségeknek elejét venni, ezek előidézését valamint résztvevőit és az ellenszegülőket letartóztatni és irányukban a 2. pont értelmében eljárni;

7. az állampolgárok személye vagy tulajdona megsértésének és más szerencsétlenségek megakadályozására fennálló szabályoknak megtartása feletti őrködés és az e részben észlelt áthágások, elhanyagolások és hiányoknak illetékes helyen való feljelentése;

8. különösen fel kell ügyelni mindenemű házalásra és a mennyiben az nem engedélyezett, meggátlandó s arról az illetékes hatóságnak jelentés teendő;

9. utasoknál ezek indokolt kérése folytán és a mennyiben az a szolgálat hátránya nélkül eszközölhető, kétes biztonságu utvonalakon való elkísérése;

10. katonai vagy honvéd szökevények és magukat gyanus körülmények között érvényesen igazolni nem tudó katonák, illetőleg honvédek letartóztatása és a legközelebb katonai-illetőleg honvéd parancsnoksághoz való bekísérése;

11. ujoncz-szökevények megállításása és a közigazgatási hatóság elé vezetése;

12. nyomozó-levéllel üldözött egyének elfogása és kóborlók, kémek, rendőri felügyelet alá helyezett és kiutasított személyek, továbbá szabadon bocsátott és feltétlenül szabagságot fegyenczeknek és kötött menetlevéllel kiutasítottaknak, kikre a közigazgatási hatóság a csendőrségi őrsök figyelmét és felügyeletét felhívta: éber figyelemmel való tartása;

13. erdőszítések, nyilvános közlekedési eszközökre és tárgyakra valamint ültetvényekre, u. m. vasutakra, távirdai huzalokra telephonokra, országutakra, utak és más utak mellett levő faültetvényekre, csatornákra, vízszabályozási töltésekre és művekre, hidakra, nyilvános kutakra, zsilipekre és emlékszobrokra, állami, községi határjelekre és különösen a határszélékre éber figyelmet fordítani, az észlelt és a közbiztonságra hátrányos károkat és rongálásokat valamint a vasutak, gőzhajók és más közlekedési eszközök körül talált hiányokat a hatóságnak feljelenteni s tekintettel az ily nyilvános intézetek, építmények és ültetvényekre nézve fennálló szabályokra a vétkeket, illetőleg

Schmidthauer-
— féle —

Igmándi

keserűviz, reggelenként fél pohárral használva,

meglepően gyors és nagyszerű sikerrel pótolja otthon bármely évszakban a Karlsbadi és Marienbadi ivó kúrát, gyomor és bélbajokban, úgyszintén elkövérédek, szívelhájásodás és azzal járó fulladásnál, sargaság, máj és lépdeganatanál, cukorbetegség, osz és zek meg sem közelítik, és saját érdekében cselekszik, ki helyette mást Koss K., Ullman Testv. urak üzletében — Főszékhely és forrástulajdonos: SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél Komáromban. — Egész üveg 50 fill. fél üveg 30 fill. — Az egyedüli természetes keserűviz, amely kis üvegben is kapható.

merénylőket letartóztatni és a hatóságoknak átadni.

14. mindennemű közlekedési vonalanknál és utaknál gondoskodni arról, hogy a forgalmi összeköttetés és folytonos használat meg ne akadályoztassék és különösen arra felügyelni, hogy mindenki az utrendészet, nemkülömben a folyam, illetőleg a folyó rendészet szabályjaihoz alkalmazkodják, előre bocsátott figyelmeztetés után az ellenszegülők a legközelebbi hatósághoz bejelentendők, esetleg előállítandók.

15. a községi éjjeli őrknek portyázás alkalmával való ellenőrzése, az ez irányban mulasztással terhelt feljelentése és a hatóságilag szabályozott zárórák ellenőrzése.

II.

A szolgálatot teljesítő csendőr fegyverének használatára mindenki ellen jogosítva van.

1. ki a csendőrt erőszakosan megsérti vagy őt támadással veszélyesen fenyegeti.

2. ha a tettenért gonosztevő vagy alapos gyanúval terhelt egyén felfegyverkezve lévő, az előzetes felszólítás dacára magát önként meg nem adja vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik.

3. a ki figyelmeztető utasításainak, őt szolgálati teljesítésében meggátlandó, tettelesen ellenszegül.

4. a ki mint veszélyes gonosztevő a csendőrség által letartóztatandó vagy letartóztatás (elfogatas) végett üldözöttek, elfogatik vagy őrizete alá adatik és bár erőszakos ellenállás nélkül, de a megállításra célzó fenyegető rákiáltás dacára elfut, ha viszatartóztatására más mód nem létezik.

5. a ki haboru, vagy ostromállapot idején magát gyanússá teszi és a felhívásra kielégítő válasz nélkül elszalad.

H I R E K.

Mélyen tisztelt előfizetőinknek, szíves olvasóinknak és munkatársainknak boldog újévet kívánunk.

Lapunk legközelebbi száma a ránk következő szerda kimaradásával e hó 11-én fog megjelenni.

Ünnepeink. Lefolytak a sz. karácsony-nak kiesnyek és nagyok szíveit örömmel, békeséggel betöltő kedves napjai. Első nap az éjfeli és 9 órai ünnepélyes istentiszteletet a káptalan a hajnalit és 7 órait pedig a plébánia tartotta. A 9 órai sz. mise után Dr. Wolkenberg Alajos theol. tanár mondott magas szárnyalású ünnepi sz. beszédet. Második nap 7 órakor a plébánia, 9-kor a káptalan tartotta az istentiszteletet, amely után ismét Dr. Wolkenberg A. mondott sz. István első vértanúról dicsőítő beszédet. Ó-év estéjén a hálaadó istentisztelet 6 órakor kezdődik sz. beszéddel utána Te Deum, hálaadó ima és szentségi áldás lesz. Újév ünnepén reggel 7 órakor a plébánia, 9 kor a káptalan tartja az ünnepélyes istentiszteletet mindkettőt sz. beszéddel.

Főuri nász. Mennyegzőre készülnek a beregvari kastélyban. Schönbörn gróf-

né unokahuga, Aloizia, Mária, Alicia jegyet váltott *Jonkeer Carel Gerard Willem Frederik van Vrendenburch* bécsi németalföldi követségi titkárral. Az esküvő január közepe táján lesz.

Miniszteri biztos. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szieber Ede* kassai tanterületi főigazgatót a szatmári ev. ref. főgymnáziumhoz a jövő évre, — iskolai látogatás czéljából, miniszteri biztoskép rendelte ki.

Aranymisés esperes. *Melles Demeter* ungdaróczi gör. kath. lelkész, a munkács-egyházmegyei székeskáptalan tiszteletbeli kanonokja, ungvári kerületi esperes a mulnap tartotta aranymiséjét Ungdaróczon. Nemcsak a községből, de a vidékről is összesereglettek a hívek, erősen volt képviselve az intelligencia és a kerületi papság. Megható látvány volt, midőn az aranymisés áldozár *Jakovics János* pápai praelátus, nagyreposti vezetése és két fia: *Melles Emil*, szatmári főesperes és *Melles Endre* nagyberznai kerületi esperes mint diakonusok közreműködése mellett az oltárhoz lépett, hogy bemutassa aranyáldozatát a Mindenhatónak. Szent mise után *Te Deum* volt, majd az aranymisés áldását vette a nagyszámmal egybegyűlt közönség. Délben fényes ebéd volt a parochián, hol a püspököt, az ünnepeket és a jelenvolt előkelőségeket éltették. *Melles Demeter*nek mint egyházi szónoknak is kiváló érdemei vannak. Szent beszédeit két kötetben fia, *Melles Emil* gyűjtötte össze és bocsátotta nyilvánosságra.

Uj püspöki titkár. Ő nagyméltósága a püspök ur *Szabó István* pápai praelátus, czímz. apát és püspöki irodaigazgatót eddig viselt titkári hivatalától felmentette s helyére *Hámon Róbert* pápai kamarás, szentszéki jegyzőt nevezte ki püspöki titkárnak. Az új titkár szép képzet ségű, magas műveltséggel bíró fiatal pap, kinek működése elé a legszebb reményekkel tekintünk. Már eddigi tevékenysége igazolja, hogy arra termelt kezekbe megy át a közreműködés az egyházmegye kormányzatában. *Hámon Róbert* 1873. febr. 14-én született, 1895. június 29 en lett pappá szentelve, ugyanebben az évben iktató, majd püspöki szertartó lett. 1897-ben szentszéki aljegyzőnek, 1900 ban szentszéki jegyzőnek és egyházmegyei levéltárosnak neveztetett ki. Ez év folyamán pápai kitüntetésben részesült, midőn Ő szentsége kamarásának nevezte ki.

Jótekonny főpap, *Hehelein Károly* pápai praelátus, prepost kanonok az építendő perecsenyi templomra ötszáz koronát adományozó t.

A két Károlyi gróf. Ismeretes a nagyközönség előtt gróf *Károlyi István*nak a vár megyei gyűlésen történt állásfoglalása azon javaslat ellen, mely bizalmi szavazatot indítványozott a kormánynak. Az öreg gróf erősen exponálta magát. Nyomban utánna felállott a fia, gróf *Károlyi György*, a nagykárolyi kerület mostani képviselője és a javaslat mellett akart érvelni. Erre az apa felállott és a tüntető ellenzék élén kivonult a gyűlésteremből. Ennek az akciónak a most

meginduló képviselőválasztásoknál folytatása lesz. *Károlyi István* gróf lép fel *Nagykárolyban*, tehát a fia kerületében ellenzéki programmal. Természetesen *György* grófnak vissza kell vonulnia, sőt vele szemben senki sem veheti fel a küzdelmet, *Nagy László* nevének hangoztatása is hiu szóbeszéd. Az apagróf lesz a nagykárolyi kerület képviselője és pedig valószínűleg egyhangulag.

Áthelyezések a tiszti karnál. A cs. és kir. 5. gyalogezred, állományában levő s hadnagyi rangot viselő alábbi tartalékos tiszteket Ő felsége a király 1905. év január 1. napjával a következő honvéd gyalogezredhez helyezte át: *Lichtenstein Lászlót* a miskolci 10., *Strasodolszky Lipót* a gyulai 2., *Strausz Ignác*ot a gyulai 2. *Klimkó Sándort* a kassai 9 *Groszman Edét* a gyulai 2. *Schimer Józsefet* a miskolci 10. *Szarvas Bélát* a debreczeni 3. *Illy Károlyt* a gyulai 2. és *Rihmer Bodógot* a pozsonyi 2. gyalogezredhez. Ugyancsak a szatmári 12. honvéd gyalogezredhez áthelyeztettek: *Algai Ödön* a 34, *Hohmann Ottó* a 101, *Dr. Domján János* az 50, *Világosi Gaspár* a 38. cs. és kir. gyalogezredektől, végül *Józsa Jenő* az 1. utász zászlóaljtól. Mint hadapródok ugyancsak a szatmári 12. gyalogezredhez áthelyeztettek: *Dr. Dobosy Endre* a 37, és *Bakos Béla* a 39-ik cs. és kir. gyalogezredtől.

Uj bizottsági elnök. Említettük már, hogy *Sveiczner Gábor*, a vármegyei lótenyésztési bizottság elnöke, ki 10 éven át egész odaadással szolgálta ezt a nemes célt, lemondott állásáról. A vármegyei gazdasági egyesület utódjának berendezei *Kováts Jenő* homoki nagybirtokost választotta meg.

Lajos bácsi nagybeteg. *Unger Lajos* alapítványi főpénztáros, kit városunkban szelidsége, páratlan szerénysége és aranyos jó szívéért mindenki szeret, akit ifjak és idősek egyaránt csak „Lajos bácsi” néven ismernek, súlyosan megbetegedett. Csütörtök délben lett rosszul, s az orvosok melihártya gyuladást konstataáltak. Most ágyhoz szegedve fekszik. Adja Isten, hogy jó egészségét mindnyájunk örömére minél hamarabb visszanyerje.

Missio Szatmáron. Deczember 22-én csütörtökön este fejeződött be a sz. missió, mely hét napon át tartott *Midlinszki és Miller Jézus-társ.* atyák vezetése mellett a székesegyházba a hívek igen buzgó részvételével. Naponkint két szent beszéd volt, melyeknek figyelmet lebilincselő tartalma s lelkes előadása mindennap betöltötte a nagy székestemplomnak tágas hajóját. Naponta 100—200-an, sőt az utolsó napokon többen is járultak a bűnbánat székehez s az Ur asztalához, merítettek lelkiüknek békeséget, megnyugvást és valódi vigasztalást. Va óban méltó befejezése volt ez a sz. missió a 100 éves egyházmegye jubileumi ünnepségének s méltó megnyitása a ragyogó díszbe öltözött székestemplomnak. — Csütörtök este volt a missió kereszt ünnepélyes megáldása és felállítása, ugyszintén a hálaadó *Te Deum*, pénteken reggel pedig a holtakról való megemlékezés sz.

Huszár Aladár könyv-, zenemű- és papirkereskedése Szatmár-Németi, Deák-tér 9. sz. (Dr. Lengyel Márton ur házában.)

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom a mai kor igényeinek megfelelően berendezett üzletemet, ahol legolcsóbban szerezhetik be szükségletüket. Házi és iskolai könyvtárak berendezése izléses és tartós bekötésekben. Irodalmi újdonságok. — Zeneművek. Angol és francia díszlevélpapír újdonságok. — Düsseldorf olaj és vízfestékek valamint az összes hozzávalók nagy választékban. — Papír-, rajz- és írószerek különlegességei. — Irómappák. — Emlékkönyvek. Eljegyzési, esküvői, bál meghívók és tánczrendek. — Irodák, iskolák és pénzügyintézetekre különös gond fordítatik. — Bármely irodalmi mű részletes fizetésre is kapható. — Arjegyzék ingyen és bérmentve. — Előfizetéseket elfogadok a világ összes heti és napi lapjaira, továbbá divatlapokra — minden árfelemlés nélkül — és a legpontosabban szállítom.

beszéddel és gyászmisével. — Ugyanaz nap d. e. a szatmári hitközség küldöttségileg jelent meg a kegyelmes püspök ur előtt, ki előtt hálóját fejezte ki, hogy e missió áldásában részesítette a szatmári hivatottakat; megjelent a fáradhatatlan Jézus-társasági atyák előtt is és előttük is köszönetét nyilvánította áldásos, buzgó működésükért.

Áthelyezett telekönyvvezető. Az igazságügyminiszter *Birnich* József vámosmikolai kir. járásbírósi segédtelekönyvvezetőt a rahóti kir. járásbíróshoz helyezte át.

Gyászhir. Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a forrón szeretett férj, felejtéhetetlen jó édes apa, nagypapa és rokonnak, *Rókász* Lajos ügyvéd és földbirtokosnak folyó hó 26. án déli 12 órakor jóságos életének 90-ik évében hirtelen elhunytát. A drága halot hülttetemei f. hó 28-án d. u. 4 órakor fognak a remetemezői családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Színerváralja, 1904. december 27-en. Ádott legyen emléke! Özv. *Rókász* Lajosné mint neje. *Thury* Sándorné szül. *Rókász* Ilona, *Rókász* Aurél mint gyermekei. *Thury* Sándor m. kir. honvéd százados mint veje, *Thury* Sándor, *Thury* György, *Thuri* Lajos mint unokái, *Thury* Sándorné szül. *Haraszti* Aranka mint unokamegye.

A főpásztor adománya. A püspök ur Ó nagyméltósága a karácsonyi ünnepek alkalmából megemlékezett a szegény betegekről is. Szép ajándékkal lepette meg a városi kórházat. Karácsony előtt való napon 92 darab uj-toll-párnát küldött a betegek használatára.

Szerkesztőváltás. *Mátray* Lajos ref. főgimn. tanár alaptotta meg 8 évvel ezelőtt a Szatmár-Németi című helybeli lapot, melynek azon időtől fogva szerkesztője volt. A lap iránya tisztességes volt. Nem kereste az ellentéteket sem társadalmi, sem vallási kérdésekben, személyes politikát nem üzött, hanem meggyőződésének, még akkor is, ha az sokak felfogásával ellenkezett, nyíltan és bátran adott kifejezést. Most megvált a lap szerkesztésétől, mint a közönséghez intézett bucsuszavában maga mondja, gyakran jött összeütközésbe kiadóival, ki a lap irányánál az anyagi érdekeket szerette volna érvényesíteni, ő pedig a független gondolkodás embere volt. E határozását az tette aktuálissá, hogy a legutóbbi közgyűlési tudósításba az ő tudtán kívül felfogásával épen ellentétes dolgok kerültek be, melyekkel ő nem vállaltatott solidaritást. A Szatmár Németi felelős szerkesztője a mai naptól *Ferencz* Ágoston tanácsjegyző, a lap eddigi főmunkatársa lesz.

Hymen. *Lengyel* Zoltán dr. ügyvéd, országgyűlési képviselő, a „Független Magyarország” főszerkesztője a multesütörtökön váltott jegyet városunkban *Lengyel* Imre tekintélyes kereskedő szép leányával, *Oiga* kisasszonnyal. — *Jónás* Béla, a szatmári gőzmalom részvénytársaság főkönyvelője *Karácsony* első napján váltott jegyet Budapestén *Baranyi* Gyula kir. főmérnök leányával, *Ilona* kisasszonnyal.

Választási mozgalmak. Megfel sincs oszlatva a képviselőház, maris megindultak az egész országban a választási mozgalmak. Minden párt erősen szervezkedik a küzdelemre. Városunkban is megindult az akció, noha jelöltek nevét nem emlegetik. Egyes fővárosi kormánypárti lapok az mondják, hogy volt országgyűlési képviselőnk, *Hieronym* Károly kereskedelmi miniszter nem szándé-

kozik Szatmáron fellépni. Ezt azonban nem fogadhatjuk készpénz gyanánt, mert a helybeli szabadelvű párt előtt ily értelemben nem nyilatkozott, sőt a szabadelvű polgárok körében erős a remény, hogy ismét itt fog fellépni. N mely lapok azt állítják, hogy *Vaezon*, má-ok, hogy *Pozsonyban* fog fellépni. A függetlenségi párt körében *Uray* Géza és dr. *Kelemen* Samu nevét emlegetik. A nagykarolyi szabadelvű párt *Nagy* László alispánt, a krassói gróf *Károlyi* Györgyöt óhajja jelöljének. Nagysomkut szabadelvű választói a mostani képviselő, dr. *Papp* József mellett tömörülnek. A fehérgyarmati kerület szabadelvű partja jan. 3-án délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését *Fehérgyarmaton* a *Tarsaskőr* szálloda nagytermében.

Áthelyezett végrehajtó. Az igazságügyminiszter *Mihálylovics* Sándor dárdai kir. járásbírósi végrehajtót a fehérgyarmati kir. járásbíróshoz helyezte át.

A főpásztor a szegényekért. Mint minden évben, úgy az idén is kiterjesztette áldástórázóját a karácsonyi ünnepek alkalmából a püspök ur Ó nagyméltósága egyházmegyéje szegényei felé. Különböző helyekre kisebb-nagyobb összegeket küldött kiosztás végett. Városunkban 300 koronát osztott ki, *M. szigetre* 200, *Ugvara* 150, *Munkácsra* 100, *Nagykarolyba* 100, *Nagybányára* 100, *Beregszászba* 100, *Felsőbányára* 60, *Nagysomkútra* 50, *Husztra* 50, és különböző helyekre 150 koronát küldött. Ez összegnek együtt 1360 koronát tesznek ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter *Esztogár* László kir. járásbírósi irnokot a színerváraljai kir. járásbíróshoz segédtelekönyvvezetőnek, *Horáti* us Béla huszti kir. járásbírósi díjnokot az ökörmezői kir. járásbíróshoz irnoknak nevezte ki.

Gyakornokok kinevezése. A pénzügyminiszter *Dorcsák* Jenő szatmári kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot a nyiregyházi kir. pénzügyigazgatósághoz pénzügyi fogalmazógyakornoknak, a nagykarolyi kir. pénzügyigazgatóság *Szabó* Lajos szatmári kir. adóhivatali díjtalan gyakornokot a nagysomkúti adóhivatalhoz segélydíjas gyakornoknak, *Nagy* Ferencz szatmári lakost a szatmári adóhivatalhoz díjtalan gyakornoknak nevezte ki.

Ajándékok templomnak. Ó Excelentiaja számtalan jótetemenyének számát egygyel megnövelte, midőn a ciszterci templomnak egy szép fehér mise ruhát ajándékozott. A lurdesi oltárra *Buzinkay* Lászlóné egy szép antependiumot; *Overr* Vinczéné egy szp. Antal perselyt és 2 drb kétágu aranyozott faligertyatartót; *Petrovics* Karolina postamesternek egy himzett szőszék takarót; *Vajtkó* Mihályné 24 kor. értékű viaszgyertyát ajándékozott a templomnak; *Kálmánszky* Jolán kisasszony egy szép antependiumot ajándékozott. A nemes szívű adományozók ez után is fogadják halás köszönetemet. Cs eser 1904 decz. 26 *Makár* Sándor.

A káptalan a szegényekért. Szekeskáptalanunk a helybeli szegényeknek a karácsonyi ünnepek alkalmából 150 koronát adományozott.

Hymen. *Rácz* József, az aradi államépítészeti hivatal segédmérnöke a napokban vezette oltárhoz *Dabreczenben* *Tóth* Erzsike kisasszonyt, *Tóth* Kálmán volt nagykarolyi allomásfőnök leányát. A menyasszony részéről mint tanu *Hám* József nagykarolyi kegyesrendi főgimn. igazgató szerepelt — *Ekkér*

János m. szigeti kereskedő a napokban váltott jegyet *Csökö* Ferencz nagykarolyi birtokos leányával, *Erzsikével*.

Számtisztai kinevezés. A pénzügyminiszter *Körmendy* Imre nagydobosi lakost a nagykarolyi kir. pénzügyigazgatósághoz számtisztnek nevezte ki.

Katholikusok figyelmébe. Az anyaszentegyház minden pénteken önmegtartóztatást rendel a huseledelektől. Mindegy azonban a jövő péntekre vizkereszt ünnepe ez a kötelezettség egyházmegyénkre nézve feloldott. Miként más napokon szabad lesz huseledeleket élvezni.

Gyászhir. *Geng* Józsefné, szül. *Sthomájer* Jusztina életének 42 ik évében Nagykarolyban elhalt. Az elhunytban *Sthomájer* József nagybányai utbiztos és *Sthomájer* Ferencz nagykarolyi kereskedő édes testvérőket gyászolják. —

Szomorú karácsony. Egy becsületes, jóra való munkás családot látogattam meg karácsony estéjén. Midőn hozzájuk mentem, a családfő szomorun gongolozott. Kérdém, talán meg se jött még egészsége, melyet ezelőtt két évvel elvesztett. Ő szomorun mondta, hogy meg nem jött, hanem helyzete még kétségbeesőbb. Már két nap óta bizta ja családját, hogy csak imádkozzanak és a Jézuska fog hozni nekik is, a mi legszükségesebb. Nem gondolnak sem díszes karácsonyfára, sem bő lakomára, csak legalább egy darab fekete kenyérre, melylyel éhségüket csilapítsák. Az atya és az anya tőr, de van egy 70 éves tisztességben megöregedett aggyastyan és egy kis gyermek a családban. Szinte megtört beteg ember az atya, kezét tördelve nem annyira magát mint amazokat siratja. Kétségbe esve feleli a kenyeret kérő gyermeknek, hogy már nem is hoz a Jézuska, mert meghalt. Kétségbeesítő a helyzet. Sirva néztem őket, nem segíthettem, hanem így szóltam hozzájuk: Fogok a lapba írni, hogy valamit kapjanak, de ők szomorun mondták, inkább éhen halnak, mintsem a világ előtt nyomorult helyzetük kinyilvánuljon, de én megnyugtatva őket, hogy nevék titokban marad, beleegyeztek. Azért kérés szőpen a Tek. szerkesztő urat, sziveskedjék felhívni az emberbarátok szívét, hogy a kiknek a Jézuskájok meg nem halt és boldogan dobogó kebellet töltötték a szent ünnepeket és a kik tehettek, akármi csekély adománnyal segítsék e családot, hogy vigasztalódva gondolják, hogy a Jézuska nem halt meg. Egyvalaki. A család nem helybeli, hanem egy közeli községben lakik. A szives adományokat lapunk szerkesztősége készséggel közvetít. Szerk.)

Nagy idők tanuja. Az öreg honvédek közül vármegyénkben ismét elköltözött egy az élők sorából. *Molnár* András nagybányai polgár és házbirtokos, volt 48 as honvéd halt el Nagybanján decz. 23-án életének 74-ik évében. Az öreg ur 4 évvel ezelőtt nősült 70 éves korában, most özvegy és nagyszámu rokonság gyászolja.

Karácsony az árvaházban. A nőegyesület árvaházában is gazdagon megrakott karácsonyfa volt felállítva. Városunk nemesszívű hölgyei mindent elkövettek, hogy a kis árváknak örvendetessé tegyék a család eme szép ünnepét. Jelen voltak az ünnepélyen *Uray* Gézáné elnöknő, *Jékely* Károlyné alelnöknő, dr. *Fechler* János tttkár, *Biky* Károlyné, *Morvai* Jánosné, *Nagy* Elekne, *Neuwirtd* Nándorné, *Pirkler* Józsefné, *Bankos* Jozefina, *Nagy* Leona, *Rilók* Piroška, és még többen. Meglepők voltak a gyermekek

érei, versei és szavatai. *Fechtel* János titkár a gyermekekhez intézett beszédet, hála-ra híva fel jótéevőik iránt. *Biky* Károly a hölgyek jószívűségét köszönte meg, *Uray* Gázáné elnöknő pedig a nemesszívű adakozóknak mondott köszönetet.

Matiné. A Kölesey-kör legközelebbi matinéjét e hó 8-án fogja tartani. *Fechtel* János dr. felolvasását tart, *Nyárády* Margit kisasszony énekelni fog, dr. *Tanódi* Endre pedig zongoradarabokat ad elő.

A dalegyesület f. hó 29.-re hird. tett dalestélyét közbejött akadályok miatt január hó 5.-re halasztotta. Az est nevezetességét *Ferdlicsk* a Gyula 15 éves hegedűvirtuoz, dr. *Ferdlicsk* a Kálmán volt nyiregyházi volt országgyűlési képviselő fiának fellépte fogja képezni. A második nevezetesség egy kitűnő grammofon bemutatása lesz, mely *Mosesovics* F. Boldizsár irgalmasrendi házfőnök tulajdonát képezi. Maga a dalegyesület három szép darabot fog előadni.

Függetlenségi kör. Karácsony első napján megalakult városunkban a függetlenségi kör, melynek célja a rokonérzelmű polgárságot összekötő a függetlenségi eszmét terjesztetni. Szó volt arról is, kit állítsanak jelölnek a most bekövetkező választásokra. Ugy látszott, hogy a többség hangulata *Uray Géza* felé fordult, emlegették dr. *Kelemen Samu* nevét, is természetesen döntés nem történt.

Az Irsik-árvaház karácsonya. A kis Jézus ez idén sem felejtkezett meg az Irsik-árvaházról, sőt most még sokkal bőkezűbben látogatott el az árvákhoz az ő küldötjei által. Mert sok jótéevője akadt az intézetnek ez évben is, kik gazdag adományokkal növelték a gyermekek örömeit. A jótéevők sorában elsőnek említjük a *Püspök*, ur *Ónagyméltóságát*, ki sohasem felejtkezik meg az ő kis árvairól. Bort, lisztet, egy süveg cukrot, szappant, kávé, rizskását, stbbit ajándékozott az intézetnek, azonkívül egy nagy dísznót küldött. A ft. *Káptalan* 50 kor., *Dr. Leszenyey* Ferenc kanonok ur 50 kor., *Pemp* Antal kanonok ur 40 koronával járultak a karácsonyi szükségletek bevásárlásához. *Hehelein* Károly kanonok ur almával és 10 koronával lepté meg az árvákat. Az intézetnek egy jótéevője 100 koronát adományozott. Egy másik titkos jótéevő 1 zsák finom lisztel, 1 láda narancs-al és finom préselt fűgével örvendeztette meg az árvákat. Az irgalmas rendi Főnök ur két gyönyörű szép karácsonyfával, szebbnél-szebb karácsonyfa díszszel szerzett végtelen örömet az intézet növendékeinek. *Szabó* István spát, irodaigazgató ur 20 koronával járult a karácsonyi ajándékokhoz. *Zöldes* Balázs, irgalmas rendi főgyógyász, diót, almát és sok más egyebet küldött Egerből. *Einhole* József plebános ur 4 drb. malaco, lekvárt és aszalt szilvát küldött. *Weisz* Róza urhölgy Budapestről, és *Wanke* Eleonora urhölgy 10 — 10 koronával járultak a gyermekek karácsonyi ajándékainak gyarapításához. Nem mulaszhatjuk el, hogy ez alkalommal, meg ne említsük, az intézet mézszarósát, *Halász* István urat, ki egy gyönyörű szép, gazdagon feldíszített karácsonyfával örvendeztette meg az intézetet. Más jótéevők is sok hasznos aprósággal lepték meg az intézetet. Fogadják a nemesszívű jótéevők az árvák legmelegebb köszönetét. Az édes Jézus fizesse meg dúsan jótékonyágukat. Igen boldog újévet kívánunk édes Mindnyájoknak.

Téli ruha. December hó 22-én Alsókapnikon az állami iskola 56 tanulója lett teljes téli ruházattal ellátva. A felruházás

ünnepély kíséretében folyt le. *Zagyva* József igazgató szép beszédben tolmácsolta a felruházott gyermekek halálját a szives adakozók, de legfőképpen *Baltai* János kir. erdőmester gondnoksági elnök iránt, ki nemcsak áldozatkészségén kívül (95 K.) mindent elkövetett, hogy lehetőleg minden szegény gyermek ellátassék téli ruházattal, minnek fényes bizonyossága a felruházott gyermekek száma. A szülők és gyermekek szívükben a hála érzetével eltelve jótéevők iránt távoztak az ünnepélyről. (Egy jelen volt.)

Pásztortjáték. A dobóruszkai híveknek kedves meglepetést készített elő a község buzgó tanítója, *Somogyi* Endre. Iskolás gyermekeivel szabad idejökben kedves pásztortjátékot taníttatott be és azt az ünnep első és másodnapján a legszebb sikerrel adta elő. Képzelték a jó szülők és a többi hívek örömeit és meghatottságát, melyet a még sohasem látott és hallott behlellemi pásztortjáték előadásán érezték. Érzelmeknek sokan a meghatottság könnyeiben adtak kifejezést. A kedves meglepetésért a plebános mondott köszönetet a buzgó tanítónak, intve a híveket, hogy gyermekeiket a kis Jézus szeretetében és előljáróik iránt való halás tiszteletben neveljék.

Választók névjegyzéke. A megyei központi választmány a múlt nap tartott ülésében végleg megállapította a jövő évre a képviselőválasztók névjegyzékét. A kilátásba helyezett választásoknál ezen lajstrom szerint fog történni a szavazás.

Az elaggott honvédek érdekében. Gróf *Tisza* István miniszterelnök indítatva érte magát, hogy az 1848—49-iki szabadságharban vitézül harcolt és még jelenleg élő dícső öreg honvédeink nyugdíját fölemelje. A miniszteri rendelet szerint ugyanis az 1848—49-iki öreg honvédek, kik mint tizedesek szolgálnak, eddig élvezett nyugdíja 96 koronáról 120 koronára, — a közembereké pedig 72 koronáról 96 koronára emeltetett fel. Hasonló összegre emeltetett fel az öreg honvédek özvegyének nyugdíj illetményei is. A miniszteri rendelet még arról intézkedik, hogy azon nyugdíjas honvédek, kik nem laknak az adóhivatalok székhelyein nyugdíj illetményeiket a községi, — avagy körjegyzőségi uton minden költség kiadása mellett vehetik fel, sőt a nyugdíj illetmények kifizetése is, ha postai uton történik, — teljesen portómentes.

A Népkonyha jótéevői! Az ebédoztásnál adakoztak: *Halász* Mórné, *Weisz* Albertné 10—10 kor. özv. *Blum* Ignáczné, *Lippa* 5. *Mandel* Jánosné, *Dr. Fon* Antalné 1—1 kor. *Rooz* Samuné, *Dr. Erdélyi* Miksáné urnők 115 kor. gyűjtöttek. *Stern* Jakab, *Szatmári* Termény Hitelbank, *Lövy* Miksáné 10—10 kor. *Bossin* József, *Kellner* Kálmán, *Unger* Ullman Sándor 5—5 kor. *Reizer* Jánosné, *Bettelheim* Adolfné, *Bordy* Vilmosn, *Dr. Benedek*né, *Dr. Savanyu*, *Dr. Erdélyi* Miksáné 4—4 kor. *Pataky* Henrikné 3 kor. *Dr. Feketéné*, *Salamon* János, *Gndl* Antal, *Dr. Fodorné*, *Dr. Vajai* Károlyné, *Dr. Domján*, *Guttman* Ignáczné, *Schwarz* Testverek, *Huszár* Aladár, *Vajda* Mihályné, *Antal* Kristóf, *Czinner* Mór, *Mertz* József, *Czomai* Imréné, *Lövy* Lajos, *Szlávik* Zsigmond, *Schön* Mór, *Bakesi* Domokos, *Meisels* János, *Lévai* Józsefné, *Szűts* József, *André* Róza, *Györy* Károly, *Kardos*, *Kálmán* Mórné, *Izsák* Ignác 1—1 kor.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és

említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesem felülmulja. Kérjünk határozatlan *Ferencz József keserűvizet*

Feltűnő olc árban szerezhető be üveg, porcellán, gyerekjáték és diszmű áru az új koronabazárban **Schön Mór**nál *Szatmár* Deák-tér 7. sz. alatt a volt Gilyén-üzlet szomszéd-ságában.

Előfizetéseket napi-, heti- és divatlapokra minden árfelémelés nélkül elfogad és legpontosabban szállít: *Huszár* Aladár könyvkereskedése *Szatmáron*. (1—3)

Fogfájást és szájbüzt azonnal megszüntet a „*Plomb-sz*” amerikai öplombázó szer. Bővebbet a lapunk mai számában közzé tett hirdetésben.

Gazdátlan milliók. A kihuzott sorsjegyek, részvények zártlevelek stb. nyerevényei révén sok millió korona hever gazdátlanul az illető pénztárakban, egyszerűen azért, mert a kisorolt értékpapírok jogos birtokosai mitsem tudnak arról, hogy sorsjegyük ki van huzva. Hogy ezt példával is illusztráljuk, felemlítjük, hogy a budavárosi sorsjegyeknél a 41019 sz. sorsjegy 40000 koronával, a Magyar vöröskereszt sorsjegyeknél a 103 sor. 75. sz. sorsjegy 20000 koronával, a 1434 sor. 36. sz. sorsjegy 30000 koronával, a József sorsjegyeknél a 4209 sor 27 sz. sorsjegy 20000 koronával, az 5660 sor. 99 sz. sorsjegy 30000 koronával ki van huzva. Ezeket a nyereményeket mind a mai napig senki sem reklámlalta, jóllehet e sorsjegyeket évekkel ezelőtt huztak már ki. Ezzel fogva a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapírjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként a „*Pénzügyi Hírlap*”, a melynek sorsolási mellék lapját, a *Pénzügyi Utmutató* a nagym. m. kir. pénzügyminiszter 32495. szám alatt mint teljesen megbízható szakközlönyt az összes törvényhatóságoknak, rendezett tanácsu városoknak és a gyámhatósági jog gyakorlásával felruházott községeknek, a nagym. m. kir. pénzügyminiszter 641. szám a. mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyt a pénzügyi tisztviselőknek és a nagymélt. m. kir. kereskedelemügyi miniszter 11041. sz. a. a szerkesztésnél követett irányelveknél fogva a hazai közforgalmu vasutaknak hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen és békéremenve megkapják a *Pénzügyi és Tőzsdé-Evkönyvet*, a mely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1903. év végéig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott külföldi sorsjegyek hitel kimutatását, úgy, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van e sorsjegyei huzva, vagy nincs. A többi értékpapírok hátalkos kimutatásai mindig a hiteles huzási jegyzékkel egyidejűleg közöltnak. A „*Pénzügyi Hírlap*” előfizetési ára egy évre, a *Pénzügyi Utmutatóval* és a *Pénzügy és Tőzsdé-Evkönyvvel* együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kidóhivatalba, VII. Kerepási ut 44 szám.

IRODALOM.

A tanácsház régi alakjai. Az egészséges gondolkodás és kitűnő humor, a németi tajszólás kapesán nyilatkozik meg azokban az érdekesebbnél érdekesebb jellemrajzokban és elbeszélésekben, melyek *Réketye* Filep (*Ferenczy* János) tollából a „*Vármegyei Naptár és Cimjegyzék*”-ben látott napvilágot. Megjelenik ott szemünk előtt a megboldogult *Gabriel*, *Kabay* — azután a még élő *Szakál* László és *Zabary* bátyánk, derék polgárai városunknak. A díszesen kiállított és számos illusztrációval kiállított naptár egyes példányai csak 60 fillér. Kapható *Boros* Adolf könyv- és papirkereskedésében, *Ham* János-utca *Bárdoly* féle ház

„Magyarország.” A magyar sajtó valósággal reformálta a „Magyarország”, a mely megvalósította azt, amit mindaddig lehetetlenségnek ítélt minden szakértő. Megrögzíteni az eseményeket születésük pillanatában, s azonnal szolgálni vele a nagyközönségnek. Ez a „Magyarország” óriási sikerének egyik titka, a másik törhetetlen hűség a zászlóhoz, a magyarság szent ügyéhez, a magyar alkotmányhoz, melyet mindig szolgált. Itéletében komoly, iránya mindig hazafias, igazságérzete megvesztegethetetlen. Magyar lélekkel, magyar szívvvel van megírva minden sora, amint nem is lehet másként, hisz a magyar eszmék olyan törhetetlen erjü hirdetője áll élén, mint Holló Lajos a lap főszerkesztője és politikai vezércikk írója, a magyar publicisztika dicsősége Bartha Miklós. E két kimagasló alak körül csoportosulnak a magyar publicisztika jelesei. Rendes politikai cikk írói a lapnak báró Kaas Ivor és Lovász Márton felelős szerkesztők. A „Magyarország” az egyetlen napi lap, amely a maga teljességében már kora reggel az ország távoli részeiben közli az országgyűlési tárgyalásokat és az összes napi eseményeket. Gondoskodik a szépirodalomról is s az eredeti tárczan felül mindennap közöl egy fordított novellát s regényt. A szépirodalmi részben nem hajszol semmi modern léha irányzatot, hanem mindig az abszolút szépet keresi. A külföld legelőkelőbb íróitól közli novellákat, míg eredeti tárczáit a legkiválóbb magyar írók írják. A „Magyarország” ezen okokból vált a magyar társadalom legkedveltebb lapjává. Finom izlés, becsületes egyenesség, lángoló hazafiaság, ez a „Magyarország” iránya, a melylyel meghódította a közönséget és a melylyel kivívta azt, hogy a magyarság ügyének zászlóvivője lett. A „Magyarország”-hoz a nagy közönség bátran fordulhat bizalmával, mert abban senki csalódnál nem fog.

Színház.

Szerdán 21-én a „Niobe” című operette került először színre. Nehány sikerült ötlet s két vagy három fülbemászó zeneszám van ugyan a darabban, de általánosságban azt kell megjegyeznünk, hogy sem a szöveg, sem a hangszerelés nem felel meg még azon várakozásoknak, sem a melyek már egy közepszerű operetnél és kielégítésre találnak. — Az előadás jó volt! a czímszerepet kitűnően alakította Kornai Margit, a ki ötleletesen s kedvesen játszott. Szentés és Gerő Ida a komikus szerepekben derekasan megállották helyüket, Jók voltak Révész Ilonka és Áldori is.

Csütörtökön 22-én Jókai kitűnő színműve „Milton” került színre, Természetes dolog, hogy ezuttal, mivel valódi irodalmi becsü darabot adtak, városunkban csak csekély számú közönség verődött össze. Milton szerepét Peterdi játszotta ismert művészetével. Ennek a színésznek, ki mindig csak természetes eszközökkel igyekszik hatni, ezuttal is művészi magaslalon állott a játéka s méltán részvált a lelkes közönség tapsaira. Pataki Riza, ki a Bóra szerepét kreálta, ez este is tanujelét adta, hogy nagytehetségű s egyszersmind ambiciózus színész, ki szerepe legapróbb részleteinek megjátszására is gondot fordít, Szilágyiné (Lady Milton) helyes felfogással játszott. Krasznay a Morton szerepében erős drámai tehetségről tett bizonyosságot. Kár, hogy a szavalóhangok nem tud, vagy nem akar szakítani,

Pénteken 23-án félhelyárakkal került színre „A postásfiú és huga”. Az előadásra vonatkozólag kevés megjegyzésem van. Az összesből csak Papir (Felhő muki) pompás alakítása emelkedett ki.

Vasárnap délután félhelyárakkal a „Czigánybáró” este pedig Lukácsy népszínműve a „Vereshaju” került színre. Az esti előadásról nagy elismeréssel kell megemlékezni. Sok jó színész jutott hálás feladathoz, ezuttal csaknem mindnyájan kitűnően megállották helyüket. Bay (Férke) mély érzéssel előadott dala magukkal ragadtak a közönséget játéka is jó volt. A czímszerepet Révész Ilonka játszotta. Alakítása itt-ott felületeségre vall, azonban a játék fogyatkozásaiért némileg kárpótolt pár érzéssel előadott ének száma. A többiek közül ki kell emelnem Szőke S-t (Balint) Szentest (Keszeg) és Pataki Rizát (Ágnes), kik ez este hivatásuk magaslatán állottak. De jól alakítottak a többi szereplők is, kik közül Garait (Zsófi) Kőszeghyt (Szemes Borcsa) Kendit (Julcsa) és Tisztait (Veréb Jankó) dicsérjük meg. Gerő Ida egy epizód szerepben fényes tanujelét adta tehetségének.

Hétfő délután félhelyárakkal a „Pelekei nőtárist” adták. Este „Aranyvirág” szerepelt a műsorban. Kornai kedves Aranyvirágát és Papir (Harry) tökéletesen kidolgozott alakítását már a múlt év vadból ismerjük. Stone Ellennek kitűnő ábrázolója Kőszeghy Aranka, kit ügyes játékáért s szépen előadott daláért egyaránt elismerés illet. Bay férfias Beppó volt s énekszámai nagyon tetszetek.

Keddén itt másodszor került színre az „Áldozati bárány”. A közönség jól mulatott a kacagató bohózatban s a Pataki Riza, Kendi Boriska, Szilágyiné, Szőke, Tisztay, Papir, Szentés és Peterdi jeles alakításai kitűnő összjátékot eredményeztek.

Szerdán, 28-án a „Pesti nők” került színre itt harmadszor. A Klára szerepét ezuttal Hugonnay Irén játszotta; — azaz dehogyan játszotta, csak énekelte: megfelelő játékról szó sem lehet az alakításban, énekszámait azonban dicséret illeti. Révész Ilonka jókedvű, sikkes, egyes szobaleány volt: különben ez a szerep legjobb alakításai közé tartozik s ilyenféle szerepet máskor is jól szokott betölteni. Nagy dicséretet érdemel Papir Sándor, a ki, mint Pedál pompás alakítást mutatott be.

Csütörtök Shakspeare remekműve „Romeo és Juliá”, nak előadásában gyönyörködtünk, Krasznai (Romeo) mélyebb hatást gyakorolt volna a közönségre, ha az érzelmek közvetlen ábrázolására nagyobb súlyt helyezett volna, mint a deklemálásra különben el kell ismerni, hogy alakítása a szerep szorgalmas tanulmányozására vall. Pataki Riza ez este is tanujelét adta nagy tehetségének. Julia szerepét művészi tökélyvel ábrázolta. Kitűnő alakításokat mutattak be Peterdi (Capulet) és Szőke (Mercutes).

Pénteken félhelyárakkal a Mikádó került színre. A szereplők átlag véve közepes színvonalon mozogtak, kivéve Szentest a kinek bosszantó extemporizálásai e színvonalon nem ériék el. Közepesnél jobbat csak Tisztai (A mikádó) és Gerő Ida (Katicsa) produkáltak, kik érdekes alakításaiért elismerést érdemelnek.

Nyomatott a „Pázmány-sajtó” könyvnyomdában.

Nyilttér.

== Eladó szikvizgyár ==
Nagymajtényban.

Egy teljes berendezésű üzemben levő

== szikvizgyár ==

jutányos áron

eladó.

Értekezhetni: Kerner György tulajdonossal Nagymajtényban.

Szolid munka! ————— Pontos kiszolgálás!

VALEK JÁNOS
cipész üzlete **SZATMÁR**
(Böllnyi-ház) **Széchenyi-u. 7.**

————— a püspöki palotával szemben. —————

Ajánlkozik mérsékelt
árak mellett tartós és
csinos

férfi, női és gyermek lábbelik,

valamint **tiszti és lovagló** csizmák elkészítésére.

Iskolás gyermekek részére erős készítményű lábbelik készülnek.

Hibás lábakra különös gond fordítatik. Állandó raktár a lefinomabb **bőrökből, cipőfűzőkből** és **kenőcsökből.**

Munkáim tartósságáról üzletem jóhírneve tanuskodik! 60-26-5

„Szatmári bank”

részvénytársaság

Szatmáron Deák-tér 29. sz.

A legkedvezőbb feltételek mellett nyújt törlesztéses jelzálogkölesönöket földbirtokra házakra 10-től 65 évig terjedő időre

4%-os záloglevél alapon.

A kölesönök árfolyamkülömbözet levonása nélkül készpénzben is folyósíthatnak.

Tudakozódásokra nyomban kimerítő választ adunk

Szatmári bank r. t.

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül

Manhattan porral

A ki serté-eit gyorsabban akarja felhizlalni, aki teheneitől és kecskéitől több és jobb minőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval ki jövedelmesebb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

ápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 kg. 50 kor. 50 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldünk postán és bérmentve utánvéttel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződ hessen a Manhattan por bámulatos hatásáról központi főraktár:

„Manhattan Electrophor Vállalat“
Budapest, VIII, Aggteleki-utca 15.

PLOMBUS Co. New-York 104 E 106 Str.

PLOMBUS!

250000 hálaírat egy év alatt!

Nincs többé fogfájás!
odvas fog!
büzösszáj

Fentibetegségek előidézői kétségtelenül az odvas fogak. Ezen remek amerikai szer, ezen kínos és kellemetlen szenvedéseket

azonnal megszünteti:

„Plombus“-szal mindenki maga plombirozhatja

fájdalom nélkül és hihetetlen egyszerű módon

odvas fogait:

„Plombus ne hiányzik egy háznál sem, az egyszeri esekély kiadás százszoros kamatja: a nyugalom. A fogfájdalmakat szenvedőket tehát saját érdekében felhívjuk, hogy rendeljék meg ezen valóban remek háziszert, mely az amerikai élelmesség netovábbja!

Ára egy adagnak, mely 5-6 odvas fogakra elegendő használati utasítással 2 korona. 2 kor. 10 fill. előzetes beküldése után bérmentve bárhová. Megrendelhető egyedül a Magyarországi képviselőtől, melynek címe;

„Plombus“ szétküldés, Pásztó, Heves. m.

66-15-7

Köhögés,

számárhurut, rekedtség, elnyálkásodás, influenza, csuklás stb. ellen legjobb és minden versenyt kizár a

Tamásy József-féle

NÖVÉNY-CUKORKA,

mely kapható Unger Ulmann Sándor, Boszin József urak és az Irgalmasok gyógyszerárában, Mertz István, Szücs József, Roóz Mihály, Molnár Mihály urak fűszerüzletében valamint minden nagyobb fűszerüzletben.

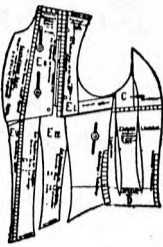
Egy doboz ára 40 fillér.

Ugyszintén nálam kapható az általam készített (Tamásy József-féle) Mell-szőrp. Egy nagy üveg 2 kor. 40 fill., kis üveg 1 kor. 20 fillér. Utasítás: naponta 3 szor fél kávéskanállal bevehető.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga minden divat szerint, fáradtság nélkül készítheti ruháját a **GUSCHELBAUER ANTAL** féle

Szabályozható Női Derék Szabászati Készülék

Gyári jegy.

segélyével, *anélkül*, hogy a *szabászati rajzot megtanulta volna*. Eme készülék minden testalkat részére szabályozható. — *Akadémián vizsgáztam. Számos elismerőlevelet kaptam minden országból.* Minden államban törvényileg védve és *szabadalmazva*.

Egy készülék ára 3 korona utánvét mellett

Guschelbauer Antal Sopron.

Magyarázatok ingyen lesznek küldve.

23-54-38

Képviselők minden helyiségben kerestetnek.

H I R D E T É S E K E T
A KIADÓHIVATAL
JUTÁNYOS ÁRBAN VESZ FEL.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vörös kereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, brüssel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben **Szövetek méter** számra is eladatnak.

2-52-52

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után o l e s ó n szállíttatnak
Arjegyzékek és szövetminták nygen és bérmentve.

Az alábbi **elsőrangú** czegeket
a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak
különös figyelmébe ajánljuk.

Legalkalmasabb és leghasznosabb
Karácsonyi és Ujévi ajándék!
KLEIN ÉS TÁRSA férfi szabó cég
kirakataiban
levő összes gyapju szövetek bár-
melyikéből **mérték szerint**
egy öltöny ruha 21 frt 50 krért.

Alapított 1890-ben.

Néhma Ferencz

órás és ékszerész üzlete

Szatmár,

Deák-tér, Br. Vécsey-ház.

Ajánlja pontosan
szabályozott schveiczi
és magyar gyártmányu
arany, ezüst, nikel, fal-
zseb, inga és ébresztő
óráit 5 évi jótállással.

Nagy választék arany

és ezüst láncok, gyűrűk, fülbevalók s mindennemű ékszerekben
idéri megrendelések pontosan teljesíttetnek, bármely bel- s
külföldi árjegyzék szerint is.

Óra javításokért 2 évi jótállás. Kötételek, fonográfok, ékszerek
javítása. — Tört aranyat és ezüstöt napi árban veszek vagy cserélek.

Kolb Mór
hatóságilag engedélyezett
ügynökségi irodája
Szatmáron, Kossuth Lajos-utca.

Aki házat, birtokot eladni
vagy venni akar, az forduljon
hozzám saját érdekében tel-
jes bizalommal.

Értékpapírok vétele és eladása!

NÉVJEGYEK,

üdvözlőkártyák, meghívók,

s bármely a könyvnyomdai szakba vágó
munkák beszerzésére legalkalmasabb

a „**PÁZMÁNY-SAJTÓ**”
Iskola-köz 3. — **SZATMÁR.** — Iskolaköz 3.

Mazurek Pál

könyvkötő és díszmű-készítő SZATMÁRON.
Templom köz.

Elvállal mindennemű könyv-
kötészeti munkák és díszmű
cikkek gyors és pontos el-
készítését, a legjutányosabb
árak mellett.

Babák és gyermek-kocsik.

Szatmári bazár.

Blatniczky István, Kazinczy-utca 10., a
k kath. gimn. mellett.

A közelgő karácsonyi és ujévi ünnepek alkalmából ajánlom
rendkívül dusan és választékosan felszerelt, más, hasonló üzleteket
felülmúló üzletemet, mely olcsóság tekintetében általános elismerés-
nek örvend, ajánlom a n. é. közönség szives figyelmébe.

Cserépkályhák, tüzhelyek, fürdőkádak és kandalók.

UJ! — John-féle mosógép, telítettgőzzel. — UJ!

Szabadalmazva Ausztria és Magyarországon.

Ezen mosógép, valamint a légelősegítő kémény toldók nálam kap-
hatók, utasítási nyomtatvánnyal együtt.

Viszontelárusítók nagyban vételnél kedvezményt kapnak.

További szives partfogást kér **Blatniczky István.**

Szabadalmazott mosógép és kémény-toldó.

Mindenféle játékok óriási raktára.

3 kerékű triciklik, automoblok, hintalovak.

és szájviz.

Fogorvosi műtermemet

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve,
készíték egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany
fogalványon.

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Fogház a legújabb feltalált szerekkel teljesen
fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
orvos-fogorvos.

3-53-52

és szájviz.

Magas fokú denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl.

MINDEN OLCSÓBB LETT!

Győry Károly üveg porcellán
kereskedése = Szatmár, Deák-tér.

Tulhalmozott raktár, mélyen leszállított árak: étkező, kávé,
teás, fekete kávé, mosdókészletek bámulatos olcsó árban.

Üveggészletek, melyekből több minták végleg ki lesznek áru-
sítva, az eddigi ár feléért lesznek eladva. Szolingeri evőeszkö-
zök és Berndorfi alpaca, mindenféle konyhai eszközökből állan-
dóan nagy raktárt tartok.

Tisztelettel

Győry Károly.

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — — Piroleum 1 l. 48 fillér.

P É N Z !

4%₀-os

törlesztéses kölcsönt

nyújtunk 10-65 évre budapesti és külföldi első-
rangú pénzügyintézetől, az ingatlan 3/4-ed értékéig,
gyorsan utólagos díjazással.

A kölcsönt nem záloglevelekben, hanem készpénzben is folyósítjuk,
melyet a tulajdonos egyszerre vagy részletekben bármikor visszafizethet, de a pénz-
intézet nem mondhat fel. Legjobb alkalom a súlyos váltó, vagy már meglévő
drága törlesztéses kölcsönök átváltoztatására (convertálására).

A kölcsön bekebelezése illetékmentes.

A kölcsöniratok beküldése a tulajdonosra kötelezettséget nem ró, ellenben,
ha az ügyet elvállaljuk, a sikert biztosítjuk. Mielőtt convertál, saját érdeké-
ben tegyen kérdést hozzánk, készséggel adunk felvilágosítást díjmentesen.

Telefon-szám 16.

Válaszbélyeg melléklendő.

Neuschlosz Testvérek

törvénytörvényesen bejegyzett cég, bankbizományosok
Szatmár.

40-?-30

A ki igazán finom, kényel-
mes, elegáns és tartós
honi gyártmányu lábbelit akar vá-
sárolni, az bizalommal fordulhat

Kivánatra bármilyen kivitelű cipők és csizmák mérték után is készülnek.

VUJA JÁNOS

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház.)
aki dusan felszerelt cipő-raktárában csakis valódi
finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban cipőket és
csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza
forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt,
a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kikészö-
bölté, és a kinek áruí csinosság dolgában is párját ritkítja.